

فرهنگ يك جامعه اساس
هويت آن جامعه است.

"مقام معظم رهبری"

اصفهان امروز

ضمیمه شماره ۲۵۲۸
ویژه نامه اولویت بندی مولفه های نقشه فرهنگی شهر اصفهان

اولویت بندی مولفه های نقشه
فرهنگی شهر اصفهان به سرانجام رسید

شهر در راه فرهنگ

اولویت بندی
مولفه های نقشه
فرهنگی نتیجه
۲ سال تلاش است

۰۳

اولویت بندی
مولفه های فرهنگی
ابزاری برای خدمات
بتر برای شهروندان

۰۸

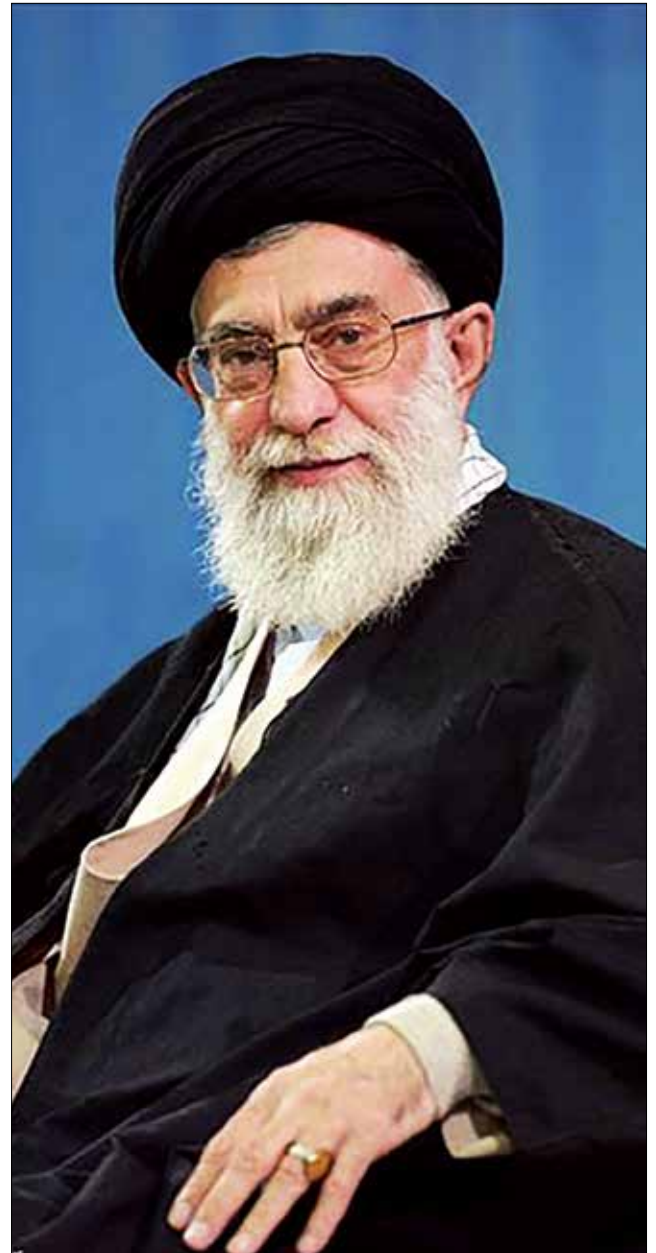

هویت ایرانی
اسلامی اصفهان
با تعیین مولفه های
فرهنگی تقویت
می شود

۰۳

سندی
با ۱۳۰ مولفه

۰۶

رهبر معظم انقلاب: فضای فرهنگی جامعه نیاز به باغبانی دارد

رهبر فرزانه انقلاب اسلامی در طول سالیان گذشته همواره و بارها بر اصل بودن مسئله فرهنگ نسبت به موضوعات دیگر و همچنین لزوم مهندسی فرهنگی در کشور تاکید داشته‌اند و این موضوع نشان‌دهنده دغدغه ایشان پیرامون مسائل مهم فرهنگی کشور است. مقام معظم رهبری زمانی که به سراغ مقوله فرهنگ می‌روند، آن را به «هوا» تشبیه می‌کنند و مسائل کلان دیگر همچون اقتصاد و سیاست را ذیل بر آن می‌دانند تا جامعه متوجه اهمیت مسائل فرهنگی باشد و اینجاست که باید گفت جامعه‌ای که فرهنگ خود را از دست دهد، جامعه‌ای مرده است چرا که «فرهنگ مانند هوایی است که تنفس می‌کنیم».

ایشان در طول سالیان متدوامی و در سخنرانی‌های مهم خود به ویژه در دیدار با اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی به عنوان متولی و مرکز اصلی فرهنگ کشور، نکات بسیار پرمغزی را درباره فرهنگ و مهندسی فرهنگی گوشزد کرده‌اند که تنها گوشه‌هایی از آن به نقل از پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری در ذیل می‌آید:

«فرهنگ هویت یک ملت است. ارزش‌های فرهنگی روح و معنای حقیقی یک ملت است. همه چیز مرتب بر فرهنگ است. فرهنگ حاشیه و ذیلی اقتصاد نیست، حاشیه و ذیل سیاست نیست، اقتصاد و سیاست حاشیه و ذیل بر فرهنگند؛ به این باید توجه کرد. نمی‌توانیم فرهنگ را از عرصه‌های دیگر منفک کنیم؛ مسائل اقتصادی و مسائل گوناگون مهم باید پیوست فرهنگی داشته باشد، معنای آن این است که یک حرکت اساسی که در زمینه‌ی اقتصاد، در زمینه‌ی سیاست، در زمینه‌ی سازندگی، در زمینه‌ی فناوری، تولید، پیشرفت علم می‌خواهیم انجام بدهیم، ملتفت لوازم فرهنگی آن باشیم. گاهی اوقات انسان در یک کاری وارد می‌شود، یک کار اقتصادی انجام می‌دهد، اما لوازم آن و تبعات فرهنگی آن را توجه ندارد. بله، کار کار بزرگی است؛ کار اقتصادی بزرگی است، منتها بر آن مرتب می‌شود لوازمی و تبعاتی که برای کشور ضرر دارد؛ فرهنگ این‌جوری است. باید در همه‌ی مسائل آن نکته‌ی فرهنگی را در نظر داشت و نگذاریم که این از یاد برود.

فرهنگ، برنامهریزی هم لازم دارد؛ نباید انتظار داشت که فرهنگ کشور - چه فرهنگ عمومی؛ چه فرهنگ نخبگانی، دانشگاه‌ها و غیره و غیره - به خودی خود خوب بشوند و پیش بروند؛ نه، این برنامه‌ریزی می‌خواهد. مسئله‌ی نظارت و رصد و این چیزها هم مهم است، نمی‌شود مسئولان کشور مسئولیتی احساس نکنند در زمینه‌ی هدایت فرهنگی جامعه، دولت و مسئولان موظفند که توجه کنند به جریان عمومی فرهنگ جامعه؛ ببینند کجا داریم می‌رویم، چه دارد اتفاق می‌افتد، چه چیزی در انتظار ما است؛ اگر چنانچه مزاحمتی وجود دارد، آنها را برطرف کنند؛ جلوی موانع را، عناصر مخرب را، عناصر مفسد را بگیرند. اینکه ما گاهی با بعضی از پدیده‌های فرهنگی به جد مخالفت می‌کنیم و انتظار می‌بریم از مسئولان کشور - چه مسئولان فرهنگی، چه غیر فرهنگی - که جلوی آن را بگیرند، به‌خاطر این است؛ یعنی معارضه‌ی با مزاحمت فرهنگی هیچ منافاتی ندارد با رشد دادن و آزاد گذاشتن و پرورش دادن مطلوبات فرهنگی؛ این نکته‌ی بسیار مهمی است. بنابراین مامسئولیت شرعی داریم، مسئولیت قانونی داریم در قبال فرهنگ کشور و فرهنگ عمومی کشور.»

(بیانات در دیدار با اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی ۹۲/۹/۱۹)

«یکی از مهم‌ترین تکالیف ما در درجه اول مهندسی فرهنگ کشور است، یعنی مشخص کنیم که فرهنگ ملی، فرهنگ عمومی و حرکت عظیم درون‌زا و ضرورت بخش و کیفیت بخشی که اسمش فرهنگ است و در درون انسان‌ها و جامعه به وجود می‌آید، چگونه باید باشد؟ اشکالات و نواقص چیست؟ کندها و معارضاتش کجاست؟

فرهنگ کشور کلاً به یک نظم و جهت‌گیری و جهت‌یابی و انسجام بخش‌های گوناگون دولتی و غیردولتی در باب فرهنگ احتیاج دارد. ما نمی‌خواهیم با نگاه افراطی به مقوله فرهنگ نگاه کنیم؛ بایستی نگاه معقول اسلامی را ملاک قرارداد و نوع برخورد با آن را بر طبق ضوابطی که

معارف و الگوهای اسلامی به ما نشان می‌دهد، تنظیم کرد. برخورد افراطی، از دو سوامکان‌پذیر است و تصور می‌شود: یکی از این طرف که ما مقوله فرهنگ را مقوله‌ای غیرقابل اداره و غیرقابل مدیریت بدانیم؛ مقوله‌ای رها و خودرو که نباید سربسته سربسته و گناشت و وارد آن شد و با این منطق که با فرهنگ مردم نمی‌شود کاری کرد؛ نمی‌شود الگوهای فرهنگی را به مردم داد؛ نمی‌شود مردم را در زمینه مسائل فرهنگی پیش برد، مقوله فرهنگ عمومی مردم و رشد فرهنگی آنها را رها کرد، که متأسفانه این تفکر در جاهایی هست و عده‌ای طرفدار رها کردن و بی‌اعتنایی و بی‌نظارتی در امر فرهنگ هستند. این تفکر، تفکر درستی نیست و افراطی است. در مقابل آن، تفکر افراطی دیگری وجود دارد که آن سخت‌گیری خشن و نظارت کنترل‌آمیز بسیار دقیق - چه در زمینه‌ی فرهنگ عمومی، چه حتی در زمینه‌ی مسائل و اخلاق شخصی؛ قالب‌گیری کردن و قالب‌ها را تحمیل کردن - است. این تفکر هم به همان اندازه غلط است. نه می‌شود فرهنگ را در جامعه رها کرد که هرچه پیش آمد، پیش بیاید، نه می‌شود آن‌طور سخت‌گیری‌های غلطی را که نه ممکن است و نه مفید، الگو قرار داد.

با توجه به اهمیت حقیقی که نامش فرهنگ جامعه است و با توجه به اینکه اگر ما این مجموعه بنای فرهنگی را مهندسی و از آن حراست و حفاظت نکنیم، عوامل گوناگون تأثیرگذار در فرهنگ، قسم نخوردند که چون ما کاری نمی‌کنیم، آنها هم کاری نکنند، نه، آنها اثر خودشان را می‌گذارند و کار خودشان را می‌کنند - تکلیف ما به عنوان مسئولان نظام جمهوری اسلامی چیست؟

حال این فضای فرهنگی را می‌خواهیم در کشور مهندسی کنیم؛ یعنی بررسی کنیم آیا واقعاً هندسه موجود حاکم بر هویت فرهنگی و جریانات فرهنگی ما هندسه صحیحی است یا هندسه معیوبی است؟ به وضوح آشکار است، آدم‌های غیرمتخصص و کارشناس هم به راحتی درک می‌کنند که هندسه معیوبی است، یعنی با توجه به آرمان‌ها و اهداف جمهوری اسلامی، فضا، فضای صحیحی نیست، هندسه موجود فرهنگی ما هندسه صحیحی نیست، هندسه معیوبی است. چرا... ما برای یک هدف آمده‌ایم، برای رسیدن به یک نقطه حیاتی حرکت کردیم، بر همین اساس، سربازان ما یعنی فعالان عرصه ما، حاضر شدند جانشان، خونشان را با خیال راحت بدهند و دغدغه نداشته باشند. شاهد بودیم که آنها در عرصه نظامی چه کردند، دلاوران جوان ما و پدر و مادرهای پیرشان چگونه رفتار کردند، الان هم در عرصه اجتماع، در همراهی با نظام، در همراهی با دولت، مردم از ایمانشان از آرزوهای دیرینه دینشان تغذیه می‌شوند. بنابراین ما یک جامعه، یک انقلاب دینی، یک انقلاب اسلامی به معنای حقیقی داریم و با آرمان‌های اسلامی هم متولد شدیم. ما در زمینه رسیدن و طلب عدالت اجتماعی به عنوان طلب عمومی افراد جامعه، در زمینه دین و دین‌باوری و دین‌گرایی عملی همه افراد جامعه، در زمینه انس با قرآن و مخلوط کردن زندگی و توأم کردن زندگی با قرآن، در زمینه رفتارهای انسانی که مورد توصیه اسلام و قرآن هست؛ در همه زمینه‌ها، کمبودهایی داریم. البته نسبت به دوره طاغوت اگر نگاه کنیم، خیلی خوب پیشرفت کردیم اما مقیاس ما که دوره طاغوت نیست، دوره طاغوت دوره جاهلیت بود، جاهلیت محض. دوره ما، دوره بعد از جاهلیت، دوره اسلام است. بنابراین ما بایستی صد و هشتاد درجه با شاخص‌های آن زمان تفاوت داشته باشیم؛ لیکن این تفاوت هنوز ایجاد نشده است.» (دیدار با اعضای کمیسیون عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۶)

«در مقوله‌ی فرهنگ، رفتار حکومت باید دلسوزانه و مثل رفتار باغبان باشد. باغبان بهنگام نهال می‌کارد، بهنگام آبیاری می‌کند، بهنگام هرس می‌کند، بهنگام سمپاشی می‌کند و بهنگام هم میوه‌چینی، باید فضای فرهنگی کشور را باغبانی کرد؛ یعنی مسئولانه و با دقت این مقوله را دنبال کرد.» (دیدار با اعضای کمیسیون عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۲)

«یکی از مهم‌ترین
تکالیف ما در درجه
اول مهندسی فرهنگ
کشور است، یعنی
مشخص کنیم
که فرهنگ ملی،
فرهنگ عمومی و
حرکت عظیم درون‌زا
و ضرورت بخش
و کیفیت بخشی
که اسمش فرهنگ
است و در درون
انسان‌ها و جامعه
به وجود می‌آید،
چگونه باید باشد؟
اشکالات و نواقصش
چیست؟ کندها و
معارضاتش کجاست؟

رئیس شورای اسلامی شهر اصفهان:

اولویت‌بندی مولفه‌های نقشه فرهنگی نتیجه ۲ سال تلاش است

هویت ایرانی اسلامی اصفهان با تعیین مولفه‌های فرهنگی تقویت می‌شود

بدون شک جامعه‌ای در مسیر پیشرفت قرار می‌گیرد که دارای برنامه و هدف باشد و بتواند بر اساس یک نقشه راه و تعیین مولفه‌های مهم جامعه خود به پویایی لازم برسد. این نقشه راه باید در تمامی عرصه‌ها یعنی اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی وجود داشته باشد و مختص به عرصه خاصی نیست. در این میان نکته‌ای که نباید از آن غافل بود موضوع فرهنگ است البته این واژه دارای ابعاد مختلفی است که باید در خصوص آن برنامه‌ریزی داشت و آن اندازه این عرصه وسیع است که دشمن راه نفوذ به داخل کشور را از همین مسیر انتخاب کرده و خوب می‌داند که با یک برنامه‌ریزی می‌تواند جوانان و اقشار مختلف جامعه را به سمت خود جلب کند.

به همین دلیل است که مقام معظم رهبری (مدظله العالی) فرهنگ را عامل شکل‌دهنده به ذهن و رفتار عمومی و جهت‌بخش و تأثیرگذار در عرصه تصمیمات کلان کشور می‌داند و مهندسی فرهنگ را به منزله بازشناسی، آسیب‌شناسی، پالایش و ارتقای بخشی فرهنگ و جهت‌دهی آن بر پایه هویت اصیل اسلامی - ایرانی با توجه به شرایط و مقتضیات ملی و جهانی تبیین کرده‌اند. «اولویت‌بندی مولفه‌های نقشه فرهنگی شهر اصفهان» با عنایت به این نکته که شهری چون اصفهان که پایتخت فرهنگ و تمدن ایران اسلامی است باید برای پویایی و پیشرفت برنامه و نقشه داشته باشد، تدوین شد.

جلوگیری از تکرار حرکت‌های جزیره‌ای در اصفهان از اهداف تدوین «اولویت‌بندی مولفه‌های نقشه فرهنگی شهر اصفهان» است؛ این مهم می‌تواند در اجماع نظرات میان دستگاه‌ها نقش مهمی بر عهده داشته باشد، علاوه بر آن بهره‌جویی از نظرات اساتید دانشگاه، نخبگان فرهنگی و بزرگان سبب شده تا ضمن شناسایی اولویت‌های فرهنگی شهر برای آن مسیر درستی را انتخاب کنیم.

انتخاب بیش از ۱۳۰ مولفه در این نقشه فرهنگی خود نشان‌دهنده آن است که تا چه اندازه دید و نگرش این سند در موضوعات مختلف شهری باز بوده است، البته انتخاب و استخراج این مولفه‌ها از نقشه مهندسی فرهنگی کشور و شناسایی و تحلیل آن بر اساس مولفه‌های فرهنگی شهر بر غنای هر چه بیشتر این نقشه راه افزوده است.

بی‌شک اگر زحمات کمیسیون فرهنگی اجتماعی شورای اسلامی شهر اصفهان، معاونت پژوهش و مسئولان فرهنگی شهر نبود، این مهم به نتیجه نمی‌رسید و اکنون که شاهد بارور شدن آن هستیم باید این همت و تلاش شبانه‌روزی را که با همکاری اساتید حوزه و دانشگاه به ثمر رسیده پاس بداریم، تلاشی که طرح اولیه آن در بهمن ماه ۹۲ مطرح و پس از دریافت پیشنهادات در اردیبهشت ماه سال گذشته مجموع نکات و مباحث در کمیسیون فرهنگی شورا، معاونت پژوهش و فناوری اطلاعات، معاونت فرهنگی و اجتماعی و سازمان فرهنگی و تفریحی بررسی گشت و در نهایت اجرای این طرح به موسسه آرمان شهر اصفهان فرادوا گذار شد.

حال با رونمایی از «اولویت‌بندی مولفه‌های نقشه فرهنگی شهر اصفهان»، اصفهان دارای نقشه راهی است که در آن مولفه‌های بسیاری تعیین شده است؛ اولویت‌هایی که هویت اسلامی، ایرانی و انقلابی، نهاد خانواده و جمعیت، سبک زندگی اسلامی - ایرانی، اخلاق و فرهنگ عمومی (فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی)، هنر، قدرت نرم، ارتباطات و رسانه، تعامل منطقه‌ای و جهانی، نظام فرهنگی فراگیر و کارآمد، محصولات و صنایع فرهنگی را در بر می‌گیرد.

دکتر مهدی جمالی نژاد، شهردار اصفهان

افزود: در گذشته این اعتبارات در برخی از مراکز به صورت تکراری هزینه می‌شده و با تدوین و ابلاغ این سند اینگونه اعتبارات ساماندهی می‌شود.

وی تعیین جایگاه بخش خصوصی و صنوف در انجام فعالیت‌های فرهنگی را نیز از دیگر مزیت‌های اولویت‌بندی مولفه‌های نقشه فرهنگی شهر اصفهان عنوان کرد و ادامه داد: حمایت از بخش خصوصی در این سند دیده شده و از این رو خدماتی که به مساجد، کانون‌های فرهنگی و دیگر مراکز شهر اصفهان ارائه می‌شود، ساماندهی خواهد شد.

رئیس شورای اسلامی شهر اصفهان همچنین با اشاره به اینکه تعیین وظایف بخش خصوصی و سازمان‌های مردم‌نهاد در حوزه فرهنگی شهر اصفهان از دیگر مزایای تدوین اولویت‌بندی مولفه‌های فرهنگی شهر اصفهان است، بیان داشت: در این سند ظرفیت و دارایی فرهنگی سازمان‌های مردم‌نهاد نیز مشخص می‌شود و بر اساس دارایی‌های آنها وظایفی برایشان تعیین می‌شود.

وی با بیان اینکه شناسایی جایگاه مولفه‌های مختلف فرهنگی و میزان پردازش به هر کدام از این مولفه‌ها در جامعه نیز در این اولویت‌بندی فرهنگی انجام شده است، اضافه کرد: بر این اساس آن دسته از فعالیت‌های فرهنگی که متولی ندارند و یا متولیان آنها فعالیت‌های خود را به نحو شایسته انجام ندادند، شناسایی و برای آنها تصمیم‌گیری جدیدی صورت می‌گیرد.

امینی توسعه مشارکت شهرداری با بخش خصوصی و سازمان‌های مردم‌نهاد را نیز از دیگر مشخصه‌های تدوین اولویت‌بندی مولفه‌های فرهنگی شهر اصفهان عنوان کرد و افزود: با اجرای این سند مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در اجرای برنامه‌های فرهنگی شهر اصفهان افزایش خواهد یافت.

رضا امینی، رئیس شورای اسلامی شهر اصفهان اولویت‌بندی مولفه‌های نقشه فرهنگی را به منزله یک سند بالادستی برای برنامه‌های کلان حوزه فرهنگی شهر اصفهان دانست و اظهار داشت: این اولویت‌بندی طی ۲ سال فعالیت و برگزاری جلسات مختلف کمیسیون فرهنگی شورای اسلامی شهر اصفهان و با همکاری و مشارکت همه دستگاه‌های مسئول در این راستا تدوین شده است.

وی با اشاره به اینکه در اولویت‌بندی مولفه‌های نقشه فرهنگی شهر اصفهان، وظایف و نحوه مشارکت تمام دستگاه‌های اجرایی دیده شده است، ابراز داشت: این اولویت‌بندی می‌تواند بخش زیادی از فعالیت‌های فرهنگی شهر اصفهان را ساماندهی کند چرا که در قالب مهندسی فرهنگی در محلات برنامه‌ریزی شده است.

رئیس شورای اسلامی شهر اصفهان با تأکید بر اینکه این سند بر اساس نیازها و مطالبات شهروندان در محلات و مهندسی فرهنگی شهر اصفهان تنظیم شده است، افزود: باید توجه داشته باشیم که فرهنگ جنس خاصی دارد و فارغ از جایگاه و شغل افراد باید در مورد آن تصمیم‌گیری کرد. وی که معتقد است طی سال‌های گذشته جایگاه فرهنگ در شهر اصفهان که به عنوان یکی از محوری‌ترین شهرهای فرهنگی کشور معرفی می‌شود، به خوبی دیده نشده بود، ادامه داد: بر این اساس اولویت‌بندی مولفه‌های فرهنگی اصفهان به گونه‌ای طراحی شده که می‌توان شکل آن را بر اساس مقتضیات زمان و نیاز به‌روز مردم شهر اصفهان تغییر داد ضمن آنکه ماهیت این سند به دلیل دینی و مذهبی بودن قابلیت تغییر ندارد.

امینی با تأکید بر اینکه این اولویت‌بندی، چارچوبی را برای تخصیص اعتبارات فرهنگی سالیانه تعیین می‌کند،

اولویت‌بندی مولفه‌های فرهنگی اصفهان به گونه‌ای طراحی شده که می‌تواند شکل آن را بر اساس مقتضیات زمان و نیاز به‌روز مردم شهر اصفهان تغییر دهد. این سند به دلیل بودن قابلیت تغییر ندارد

اولویت‌بندی مولفه‌های نقشه فرهنگی اصفهان به روایت اعضای کمیسیون فرهنگی پارلمان شهری

چشم‌اندازی برای ۷۰ مرکز فرهنگی شهرداری اصفهان

برای این سند بالادستی ۱۳۰ مولفه تعریف شده است که این مولفه‌ها در کنار استفاده از نظر نخبگان و مسئولان از بازبینی برنامه اصفهان ۹۵ و طرح آمایش سرزمین شهر اصفهان نیز استفاده شد است

رهبان معظم انقلاب در سال ۱۳۹۰ در دیدار با اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی نسبت به اهمیت موضوع فرهنگ و تنظیم یک سند بالادستی در این باره فرمودند: «یکی از سندهای بالادستی مورد نیاز کشور، تدوین نقشه مهندسی فرهنگی است که باید در آن ضمن ترسیم وضع مطلوب، نیازها دیده شود. تعیین اولویت‌ها، ترسیم اجزاء، بررسی موارد مورد غفلت و انجام سرمایه‌گذاری‌های لازم، لازم و ضروری است. این کار از نقشه جامع علمی کشور سخت‌تر است و باید به این مسأله پرداخت.» (پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری)

حال سؤال اینجاست که وجود چنین سندی مشابه با بهره‌گیری از سند بالادستی فرهنگی کشور، برای شهر فرهنگی همچون اصفهان چه مقدار ضرورت دارد؟ و این سند تا چه میزان قادر خواهد بود سروشکل مناسبی به وضعیت فرهنگی پراکنده شهر بدهد و سبب پرهیز از موازی‌کاری در این حوزه حیاتی شود؟ و اینکه مقدمات آماده‌سازی این سند یا نقشه فرهنگی چیست؟

در حال حاضر سندی که برای چشم‌انداز فرهنگی اصفهان تدوین شده با عنوان «اولویت‌بندی مولفه‌های فرهنگی شهر اصفهان» خوانده می‌شود و در واقع بخشی از پازل نقشه یا سند جامع فرهنگی شهر اصفهان است که در آینده با بهره‌گیری از این اولویت‌بندی، تدوین خواهد شد.

اولیت بندی مولفه های فرهنگی حلقه مفقوده فرهنگ اصفهان بود

اما اصغر آذریجانی، رئیس کمیسیون فرهنگی، اجتماعی و ورزشی شورای اسلامی شهر اصفهان با اشاره به نیاز مبرم اصفهان به یک سند بالادستی در حوزه فرهنگی شهر معتقد است: «قرار گرفتن فرهنگ در بستر بیماری چندسالی است که روح شهر و شهروندان اصفهانی را آزار داده و حرکت‌ها و برنامه‌های فرهنگی در این شهر نسبت به حجم انبوه رویدادها و تغییرات به کندی پیش رفته‌است. در چنین شرایطی برنامه‌ریزی درست و نظارت بر اجرای این برنامه‌ریزی‌ها حلقه مفقوده‌ای بود که کمیسیون فرهنگی شورای اسلامی شهر اصفهان در دوره چهارم این شورا توجه ویژه‌ای به آن داشته و با صرف دو سال زمان و برگزاری جلسات متعدد با نخبگان و مسئولان ملی و استانی، در حال تنظیم سندی کامل با اقتباس از سند جامع فرهنگی کشور برای اصفهان است.»

وی نیروی محرکه برای آغاز تدوین سند جامع فرهنگی شهر اصفهان را فرمایشات و تأکیدات رهبر معظم انقلاب نسبت به مسئله فرهنگ و همچنین آشننگی بخش‌های مختلف فرهنگی اصفهان به دلیل عدم وجود برنامه‌های جامع و نبود اولویت‌بندی مناسب نیازهای فرهنگی عنوان کرد. آذریجانی می‌گوید: «بر اساس علاقه بر نظرخواهی از ۳۰۰ مسئول فرهنگی، از ۵۰ نخبه برتر در این عرصه و ۲ هزار و ۴۰۰ شهروند اصفهانی در طبقه‌بندی مختلف شهر اصفهان برای استفاده از ترکیبی از

سلیقه‌ها در تدوین سند جامع فرهنگی شهر اصفهان استفاده کردیم.»

رئیس کمیسیون فرهنگی شورای شهر اصفهان مهم‌ترین اهداف تدوین اولویت‌بندی مولفه‌های فرهنگی اصفهان را بر شمرده و تأکید می‌کند: «یکی از اهداف تدوین این سند که حلقه مفقوده شهر اصفهان بود، تغییر رویکرد نسبت به مقوله فرهنگ در شهر اصفهان بود. در این راستا نباید فراموش کنیم که در گذشته اقدامات زیادی در حوزه فرهنگی در این شهر انجام شده ولی به دلیل نظام‌مند نبودن برنامه‌ها برخی از بخش‌های فرهنگ مورد غفلت قرار گرفته و یا کمتر به آن پرداخته شده است.»

ایجاد نگاه زیرساختی به فرهنگ نیز از جمله اهداف اولویت‌بندی مولفه‌های فرهنگی شهر اصفهان بود و با این اولویت‌بندی نقشه راهی را برای تمام دستگاه‌های فرهنگی تعریف کردیم و این نقشه را برای اجرا در قالب شاخص‌های تعریف شده و زمان‌بندی تعریف شده در اختیار دستگاه‌های فرهنگی قرار خواهیم داد.

جلوگیری از تکرار حرکت‌های جزیره‌ای دستگاه‌های متولی فرهنگی در اصفهان نیز از دیگر اهداف تدوین این سند بالادستی است چرا که این اقدام می‌تواند به ایجاد اجماع بین دستگاه‌ها کمک کند و هر دستگاهی در حوزه تعیین شده برای آن فعالیت کند.

بودجه‌ریزی مناسب بر اساس اولویت‌های فرهنگی و شناخت تهدیدها و فرصت‌های این حوزه نیز از اهداف تدوین سند جامع فرهنگی شهر اصفهان به حساب می‌آید که می‌تواند نحوه اولویت‌بندی برنامه‌ها را به مسئولان یادآور شود و خوراک فرهنگی شهروندان را نیز در این زمینه تأمین کرد.»

آذریجانی به ویژگی‌های این اولویت‌بندی فرهنگی نیز اشاره می‌کند و می‌گوید: «برای این سند بالادستی ۱۳۰ مولفه تعریف شده است که این مولفه‌ها در کنار استفاده از نظر نخبگان و مسئولان از بازبینی برنامه اصفهان ۹۵ و طرح آمایش سرزمین شهر اصفهان نیز استفاده شد است. همچنین در این سند در حوزه جنگ نرم، تکلیف و وظایف تک‌تک دستگاه‌ها مشخص شده و بر اساس دستورات رهبر معظم انقلاب این شاخصه مورد توجه ویژه قرار گرفته است.»

وی ادامه می‌دهد: «این اولویت‌بندی برای معاونت فرهنگی شهرداری اصفهان نیز برنامه‌ریزی ویژه‌ای دارد که این برنامه‌ریزی دارای شاخصه‌های زمان‌بندی شده نیز هست و باید بودجه فرهنگی شهرداری اصفهان نیز بر اساس این شاخصه‌ها تخصیص و تحقق یابد.»

اما یکی از موضوعات مهم در تدوین چنین سندهایی، انطباق آن با جامعه و واقعیات هر شهر یا کشور است و همچنین بحث ضمانت اجرای آن است. رئیس کمیسیون شورای شهر چهارم اصفهان در این باره توضیح می‌دهد: «این سند بالادستی بر اساس داده‌های فعلی تدوین شده است ولی به لحاظ شکلی باید نسبت به مقتضیات زمان به‌روزرسانی شود، باید توجه داشته باشیم که حوزه فرهنگ حوزه سیالی است و باید داده‌های این عرصه به صورت موشکافانه مورد بررسی قرار گیرد، همچنین باید توجه داشته باشیم که تعریف شاخص‌های کمی برای سند جامع فرهنگی شهر اصفهان به مرور زمان خودنمایی خواهد کرد و بر اساس این زمان‌بندی به شاخص‌ها خواهیم رسید.

پیرامون ضمانت اجرای سند نیز باید بگوییم در این راستا تشکیل رصدخانه فرهنگی شهر پس از رونمایی از این سند در دستور کار قرار خواهد گرفت چرا که این رصدخانه قابلیت این را دارد که علاوه بر ارائه شفاف داده‌ها، عملیات اجرایی داده‌ها را نیز تدوین کند.»

بار فرهنگی اصفهان به دوش سند جامع فرهنگی
عدنان زاده‌شوش، نایب رئیس کمیسیون فرهنگی، اجتماعی

و ورزشی شورای اسلامی شهر اصفهان نیز با بیان اینکه در حال حاضر مولفه‌های سند فرهنگی شهر اصفهان اولویت‌بندی

شده است، در پاسخ به سوالی نسبت به ضمانت اجرای سند فرهنگی می‌گوید: «باید توجه داشته باشیم که طرح تدوین شده کنونی کاملاً قابلیت اجرایی دارد و می‌تواند تأثیرات به‌سزایی را در برنامه‌های فرهنگی شهر داشته باشد.»

البته باید از مسئولان و مردم فهیم اصفهان به علت تأخیر در تدوین سند جامع فرهنگی شهر عذرخواهی کنیم اما سند پیش‌رو، کمالات بر اساس واقعیات فرهنگی و برای پرهیز از موازی‌کاری‌های همیشگی تدوین می‌شود.

وی سپس به نحوه تدوین اولویت‌بندی مولفه‌های فرهنگی شهر اصفهان اشاره کرده و می‌افزاید: «ساماندهی اقدامات فرهنگی شهر اصفهان یکی از اصلی‌ترین اهداف کمیسیون فرهنگی شورای شهر چهارم اصفهان در آغاز فعالیتش بود، از این رو تصمیم بر آن داشتیم تا همچون کشورهای توسعه‌یافته برنامه‌های فرهنگی را اولویت‌بندی کرده و برنامه‌ریزی لازم را در خصوص تحقق آنها داشته باشیم.»

در ابتدا با برگزاری جلسات مختلف با مسئولان ارگان‌ها و نهادهای دولتی و همچنین سازمان‌های مردم‌نهاد به جمع‌بندی مناسبی در خصوص اولویت‌بندی نیازهای فرهنگی شهر رسیدیم، بر این اساس تصمیم بر آن گرفتیم تا با استفاده از ظرفیت نخبگان و اندیشمندان و همچنین با انجام تحقیقات میدانی و نظرسنجی عمومی اولویت‌های فرهنگ شهر اصفهان را شناسایی و برنامه‌ریزی لازم را در خصوص اجرای برنامه‌هایی در این راستا محقق سازیم.»

نایب رئیس کمیسیون فرهنگی، اجتماعی و ورزشی شورای اسلامی شهر اصفهان به آسیب‌شناسی برنامه‌های فرهنگی اجرا شده در اصفهان پرداخته و می‌گوید: «در گذشته تمام سازمان‌های دولتی و مردم‌نهاد به صورت سلیقه‌ای برنامه‌های فرهنگی را اولویت‌بندی کرده و برنامه‌های خود را بر این مبنا تنظیم می‌کردند، اما اکنون سند جامع فرهنگی شهر اصفهان که بر اساس طرح‌های پژوهشی تدوین شده، بهترین ابزار برای ارائه طرح کلی در خصوص نیازها و اولویت‌های فرهنگی مورد نیاز در شهر اصفهان است، در واقع می‌توان گفت که این اولویت‌بندی به تنهایی می‌تواند بار فرهنگی شهر اصفهان را با توجه به همسوسازی تمام نهادهای فرهنگی به دوش بکشد.» زاده‌شوش با اشاره به فعالیت بیش از ۷۰ مرکز فرهنگی زیر نظر شهرداری اصفهان تصریح می‌کند: «حداقل بهره‌برداري که می‌توان از سند جامع فرهنگی شهر اصفهان داشته باشیم، ساماندهی فعالیت‌های مراکز فرهنگی شهرداری اصفهان است که بخش زیادی را شامل می‌شوند، همچنین باید توجه داشته باشیم یکی از ضعف‌های شورای اسلامی شهر اصفهان عدم وجود بازوی نظارتی در اجرای مصوباتش است که برای این سند با مشارکت شهرداری و شورا بازوی نظارتی تعریف خواهد شد.»

رئیس‌گذاری فرهنگی با تدوین اولویت‌بندی مولفه‌های نقشه فرهنگی اصفهان

محمدرضا فلاح از اعضای شورای اسلامی شهر اصفهان و عضو کمیسیون فرهنگی نیز یکی از اصلی‌ترین شاخصه‌های شهروندی مدرن را انجام کارها بر اساس تحقیق و پژوهش

عنوان می‌کند و می‌گوید: «بر این اساس رویکرد شورای اسلامی

شهر اصفهان در دوره چهارم به سمت انجام تحقیق و پژوهش برای برنامه‌ریزی‌های شهری تغییر یافته و در این راستا کمیسیون فرهنگی، اجتماعی و ورزشی شورای اسلامی شهر اصفهان برای جلوگیری از موازی کاری و هرگونه اتلاف هزینه و زمان و با الگو گرفتن از مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگ در خصوص مهندسی فرهنگی در کشور تصمیم بر تدوین نقشه جامع فرهنگی شهر اصفهان گرفت.»

این عضو کمیسیون فرهنگی شورای شهر اصفهان با برشمردن ویژگی‌های این سند تصریح می‌کند: «در اولویت‌بندی مولفه‌های فرهنگی شهر اصفهان، سیاست‌گذاری برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی شهرداری، شورای شهر و تمام متولیان فرهنگی اصفهان دیده شده و از این رو می‌توان این اولویت‌بندی را به نوعی ریل‌گذاری و چراغ راهی برای برنامه‌های فرهنگی شهر اصفهان تا چندین سال آینده تلقی کرد. همچنین در تدوین این اولویت‌بندی از نخبگان حوزه‌ی و دانشگاهی در کنار هم بهره‌برداری کرده‌ایم و در این راستا سعی بر آن داشته‌ایم تعامل و هماهنگی بین متولیان مختلف فرهنگی اصفهان ایجاد کنیم. نکته قابل ذکر دیگر در تدوین اولویت‌بندی مولفه‌های فرهنگی شهر اصفهان، دیده شدن آسیب‌های فرهنگی و اجتماعی شهر بر اساس واقعیت‌های موجود بود، البته از این پس

شهرداری و شورای اسلامی شهر اصفهان باید دقت نظر بیشتری را در خصوص تخصیص اعتبارات و برنامه‌ریزی در حوزه فرهنگی و اجتماعی شهر بر اساس مولفه‌های تعریف شده داشته باشند. اما مهم‌ترین موضوع و بحث پس از تدوین اولویت‌بندی فرهنگی شهر اصفهان، اجرای درست آن است که اهمیت بیشتری نسبت به تدوین آن دارد، چرا که باید توجه داشته باشیم چنانچه اجرای این سند با مشکل مواجه شود و از سوی شهرداری و شورای اسلامی شهر اصفهان مورد غفلت واقع شود، همچنان شاهد موازی کاری‌ها و اقدامات ابتر در حوزه فرهنگی خواهیم بود.»

فرهنگ اصفهان با تدوین مولفه و نقشه راه جان دوباره می‌گیرد

ندا واشیانی پور، سخنگوی پارلمان شهری اصفهان و دیگر عضو کمیسیون فرهنگی نیز ضمن اشاره به لزوم توجه به موضوع فرهنگ که مورد توجه مقام معظم رهبری است، معتقد است: «شهری در عرصه

فرهنگ پیشگام خواهد بود که دارای یک نقشه راه باشد و به طور قطع استخراج مولفه‌های فرهنگی اصفهان می‌تواند در صورت پیگیری ارتقا فرهنگ شهر را نیز به همراه داشته باشد و برای این مهم، استخراج مولفه‌های فرهنگی آغاز راه است، فرهنگ اصفهان و مردم آن از دیرباز در کشور مثال زنی بوده و باید نسبت به آن توجه داشت تا در نهایت رشد و ارتقاء اصفهان را در این عرصه شاهد باشیم.»

اینکه امروز نزدیک به ۱۳۰ مولفه از مباحث فرهنگی کشور استخراج و دسته‌بندی شده آغاز راه است و باید با برگزاری جلسات کارشناسی دیگر این موضوعات دنبال و برای آینده به عنوان یک چراغ هدایت‌گر باشد، چراغی که آیندگان به آن افتخار کنند در واقع شهری می‌تواند در جهان حرفی برای گفتن داشته باشد که دارای یک نقشه و الگو باشد و اینکه امروز چنین الگویی در عرصه فرهنگ اصفهان در حال تدوین است، نکته قابل قبولی است اما باید پس از تهیه این مولفه‌ها، به سمت اجرایی شدن پیش برود چرا که اگر یک نقشه و طرح به خوبی اجرایی نشود فاقد ارزش خواهد بود. سخنگوی شورای شهر اصفهان در ادامه یکی از دلایل حرکت به سمت تدوین چنین اولویت‌هایی را تغییر رویکرد به مقوله فرهنگ عنوان کرده و بیان می‌کند: «متأسفانه در چند دهه اخیر آنگونه که باید و شاید به موضوع فرهنگ توجه نشده و یا اگر نکته‌ای هم بوده به صورت مقطعی بوده و دارای برنامه خاصی در این عرصه نبوده‌ایم اما نگاه این اولویت‌بندی فرهنگی شرایطی را ایجاد می‌کند که اصفهان در حوزه‌های فرهنگی، اجتماعی و تمدنی، به شرایط بهتری برسد.

واشیانی پور در بخش دیگری از صحبت‌های خود با اشاره به اینکه فرهنگ‌سازی در میان مردم از جمله اولویت‌های مهم مدیران شهری است، تأکید می‌کند: «در جوامع شهری امروز، اصل مهمی وجود دارد که بر مبنای مشارکت عمومی مردم تحقق می‌یابد؛ مدیران شهری اصفهان نیز به این نتیجه رسیده‌اند که با مشارکت مردم بهتر می‌توانند شرایط را برای پیشرفت‌های شهری فراهم آورند، باید گفت تدوین پیوست فرهنگی برای تمامی پروژه‌ها و طرح‌های فرهنگی، الزاماتی را ایجاد می‌کند تا هر چه بهتر و مستمتر به سوی آرمان شهر اسلامی حرکت کنیم، از این رو، اعضای شورای اسلامی شهر تلاش کرده‌اند با تصویب این پیوست‌های فرهنگی و الحاق آنها به پروژه‌ها، شرایط را برای بهبود وضعیت مردم، شهر و جامعه فراهم آورند.»

در جوامع شهری امروز، اصل مهمی وجود دارد که بر مبنای مشارکت عمومی مردم تحقق می‌یابد؛ مدیران شهری اصفهان نیز به این نتیجه رسیده‌اند که با مشارکت مردم بهتر می‌توانند شرایط را برای پیشرفت‌های شهری فراهم آورند.

نگاه «اولویت‌بندی مولفه‌های نقشه فرهنگی شهر اصفهان» به کجاست

سندی با ۱۳۰ مولفه

برای پایتخت فرهنگ و تمدن ایران اسلامی ضروری بود تا با نگاه عمیق به آینده خود بتواند یک اولویت‌بندی فرهنگی برای آینده داشته باشد، چرا که شهری می‌تواند رشد و ترقی کند که بر اساس یک برنامه‌ریزی دقیق گام بردارد، از این رو کارشناسان اصفهانی به فکر تدوین «اولویت‌بندی مولفه‌های نقشه فرهنگی شهر اصفهان» افتادند. موضوعی که می‌تواند چراغ راهی برای آینده باشد اما برای تدوین این چراغ راه پس از بررسی نقشه مهندسی فرهنگی کشور به عنوان سند بالادستی، مولفه‌های این سند احصاء و پس از آن تدوین اولویت‌بندی مولفه‌های نقشه فرهنگی شهر اصفهان دنبال شد؛ در این سند بیش از ۱۳۰ مولفه وجود دارد که با بررسی جلسات کارشناسی این مولفه‌ها در ۱۰ گروه کلی تقسیم‌بندی شده است. این سطح‌بندی مولفه‌ها شامل هویت و فرهنگ، نهاد خانواده و جمعیت، سبک زندگی اسلامی-ایرانی، اخلاق و فرهنگ عمومی جامعه، هنر، صنایع و محصولات فرهنگی، اطلاعات، ارتباطات و رسانه، تعامل منطقه‌ای و جهانی و نظام فرهنگی فراگیر و کارآمد است که البته در ذیل هر یک از این عناوین مولفه‌های دیگری واقع شده است. در مسیر تدوین این مولفه‌ها از دو زاویه به موضوع نگاه شده یکی نگاه از بالا به پایین بود که پس از بررسی نخبگان و نظرسنجی آنها این اولویت‌بندی استخراج گشت و دیگری نگاه از پایین به بالا بود که بر اساس نظرسنجی‌های انجام شده از مردم نتایج آن به دست آمد.

اهداف پروژه

۱. استخراج مولفه‌های اصلی نقشه جامع فرهنگی شهر اصفهان از نقشه مهندسی فرهنگی کشور
۲. شناسایی و تحلیل وضعیت موجود مولفه‌های فرهنگی
۳. تعیین ارائه اولویت‌های فرهنگی شهر اصفهان

رئوس شرح خدمات

۱. بررسی مبانی نظری و تجارب داخلی و خارجی.
۲. اقتباس مولفه‌های اصلی فرهنگی در شهر اصفهان از نقشه مهندسی فرهنگی کشور.
۳. اصلاح، تکمیل و تلخیص اولویت‌ها (شامل هویت اسلامی ایرانی و انقلابی، نهاد خانواده و جمعیت، سبک زندگی اسلامی-ایرانی، اخلاق و فرهنگ عمومی (فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی)، هنر، قدرت نرم، ارتباطات و رسانه، تعامل منطقه‌ای و جهانی، نظام فرهنگی فراگیر و کارآمد، محصولات و صنایع فرهنگی).
۴. اخذ دیدگاه‌ها و نظرات نخبگان فرهنگی و صاحب‌نظران شهر در خصوص مولفه‌ها.
۵. اخذ نظرات شهروندان در خصوص اولویت مولفه‌ها.
۶. اولویت‌بندی و سطح‌بندی مولفه‌ها (بر اساس مدل‌های تحلیل سلسله‌مربطی).

۷. تعیین شاخص‌های مناسب جهت سنجش مولفه‌ها و توصیف وضع موجود آنها.

۸. جمع‌آوری اطلاعات و تحلیل وضعیت موجود برای هر یک از مولفه‌های اولویت‌دار استخراج شده.

۹. ارائه گزارش نهایی.

روش شناسی و مراحل انجام

پژوهش بر اساس هدف کاربردی است و از یک رویکرد چند روشی (کمی و کیفی) و استفاده از مجموعه‌ای از منابع، اعم از مطالعات اسنادی و پیمایشی، داده‌ها و اطلاعات لازم تهیه و در پنج فاز به شرح زیر انجام پذیرفت:

بخش اول: مطالعات اسنادی و کتابخانه‌ای

در این بخش نظریات و تئوری‌های مربوطه و تجربیات کلانشهرهای مختلف بررسی، تشریح و تحلیل ثانویه شد. هدف از این مرحله، ایجاد یک چهارچوب نظری قوی بوده است تا بر آن اساس مدل مفهومی پژوهش فراهم آید.

بخش دوم: بررسی تطبیقی اسناد بالادستی و مطالعات پیشین

اطلاعات حاصل از بررسی اسناد بالادستی و مطالعات پیشین، طی فرایندی ۴ مرحله‌ای بررسی و در نشست‌های گروه نظارت و راهبری پروژه داری شد. به همین منظور و با رویکرد از بالا به پایین به مرور اسناد بالادستی پرداخته شد. مسائل شناسایی شده در حوزه متأثرگذار طبقه‌بندی گردید.

در پایان با صورت‌بندی مفاهیم و عناصر بنیادین، به استخراج مولفه‌های اولیه مفهومی و محتوایی نقشه جامع فرهنگی شهر اصفهان پرداخته شد و پس از آن مولفه‌های بخشی نیز تعیین

گردید. اصل مهم در این مرحله مشارکت فکری بخش‌های مختلف و استفاده از اسناد استراتژیک مدیریت شهری در تدوین مولفه‌ها بوده است.

در این راستا و برای شناسایی بیشتر مولفه‌های مفهومی و محتوایی و ایجاد زمینه لازم برای کاربردی کردن اطلاعات حاصل از تحقیق برای برنامه‌ریزی بهینه منابع و امکانات، با ابزارهای پیش گفته به نظرخواهی از ۱۰ تن از صاحب‌نظران، اساتید متخصص در جامعه علمی و مدیران، دست‌اندرکاران و تهیه‌کنندگان برنامه‌های شهری اقدام‌واظ نظرات استخراج شد. در تعیین شاخص‌ها و تحلیل مسائل، ابعاد و تعریف متغیرهای اصلی تحقیق و... بهره‌گیری عمل آمد.

بخش سوم: نشست‌های متمرکز و مصاحبه‌های مساله‌محور

به منظور اولویت‌بندی مولفه‌های نقشه فرهنگی شهر، اطلاعات حاصل از مرحله پیشین در قالب پرسشنامه‌هایی تنظیم و در میان ۴۰۰ تن از نخبگان شهر توزیع شد. همزمان از آنها برای شرکت در نشست‌های تخصصی و گروه‌های متمرکز دعوت شد تا دیدگاه‌های خود را در خصوص مسایل شهر اصفهان بیان کنند. این نشست‌ها فرصت مغتنمی برای رسانه‌ای شدن مولفه‌های نقشه فرهنگی شهر و طرح دیدگاه‌های نخبگان در رسانه‌ها بود. بر این اساس ۸ نشست گروه متمرکز با حضور نزدیک به صد نفر از نخبگان، مدیران و صاحب‌نظران فرهنگ و سیاست‌گذاران، برنامه‌ریزان و مدیران شهری با موضوعات هویت و فرهنگ اسلامی؛ هویت و فرهنگ ایرانی؛ هویت انقلابی؛ فرهنگ سیاسی و تعاملات جهانی؛ نهاد خانواده و جمعیت؛ اطلاعات ارتباطات و

رسانه؛ اخلاق و فرهنگ عمومی (اقتصادی)؛ اخلاق و فرهنگ عمومی (اجتماعی - فرهنگی)؛ نظام فرهنگی فراگیر و کارآمد برگزار شد.

در این ارتباط همچنین ۳۰ مصاحبه نیمه‌ساختار یافته، مشاهده عمقی و تعامل با متخصصان صورت پذیرفت و با استفاده از روش‌های کیفی، مقوله‌بندی داده‌های حاصل در زمینه‌های مختلف تبیین و تفسیر شد.

بخش چهارم: پیمایش

در این بخش، از مسائل شناسایی شده و دیگر داده‌های حاصل از قسمت‌های پیشین پژوهش، ۴ پرسشنامه طراحی و پیمایشی در نمونه آماری ۲۳۰۰ نفر و در ۶ تیپ محلات اصفهان اجرا شد. به این منظور مراحل اجرایی تحقیق در این بخش به شرح زیر انجام شد:

۱. عملیاتی‌سازی ادبیات و طراحی پرسشنامه اولیه.
۲. بررسی رویایی پرسشنامه اولیه توسط استاذان دانشگاه و مدیران.
۳. سنجش پایایی درونی پرسش‌نامه در نمونه‌های از خانواده‌های شهر و در صورت نیاز اصلاح پرسشنامه.
۴. انجام پیمایش بر مبنای نمونه‌گیری دو هزار و سیصد نفری از جامعه آماری به تفکیک پایگاه‌های اقتصادی-اجتماعی (شش طبقه) محلات مناطق پانزده‌گانه.

بخش پنجم: سنتز مطالعات نظری و میدانی

۱. اولویت‌بندی و سطح‌بندی مولفه‌های مفهومی و محتوایی.
۲. توصیف وضع موجود بر اساس ویژگی‌های شهر اصفهان.
۳. ترسیم وضع مطلوب برای هر یک مولفه‌های اولویت‌دار استخراج شده.

۴. گمانه زنی درباره شاخص‌های نقشه جامع فرهنگی شهر اصفهان با تحلیل و تبیین مولفه‌ها و اولویت‌ها.

نتایج یا فواید مورد انتظار

۱. استخراج مولفه‌های فرهنگی در تمامی حوزه‌های فرهنگ، مسائل و نیازمندی‌ها و تعیین اولویت‌های فرهنگی
۲. تحلیل محتوای فعالیت‌های فرهنگی شهر و شناسایی فرصت‌ها، قوت‌ها، تهدیدها، ضعف‌ها و آسیب‌هایی که در جهت‌گیری‌های خرد و کلان فعالیت‌های مذکور وجود دارد.
۳. ارزیابی کمی و کیفی تولیدات علمی پژوهشی با محوریت شاخص‌ها، مولفه‌ها، برنامه‌ریزی‌ها، طراحی‌ها، تصمیم‌گیری‌ها و سازماندهی و مدیریت ستادی و عملیاتی و اجرایی و نظارتی در موسسات و نهادهای عمومی فرهنگی و اجتماعی.

مسئول سابق قرارگاه فرهنگی استان اصفهان عنوان کرد هم‌افزایی دستگاه‌ها تا ارتقای وضعیت فرهنگی شهر

است؛ امیوارم با اجرای دقیق و درست این برنامه اثرگذاری خوبی در حوزه فرهنگ ایجاد شود تا به نوعی این سند بتواند از لحاظ فرهنگی به شهر کمک کند. همواره یکی از مشکلات برنامه‌هایی که طراحی می‌شود این است که کارها با برنامه‌ریزی به‌تمام می‌رسد از همین رو شاید بتوان گفت همه چیز برنامه‌ریزی خوب نیست و به نوعی برنامه خوبی که اجرایی شود مطلوب است. ماهر نقش هم به این موضوع اذعان می‌کند و در این باره می‌گوید: «صرف داشتن یک دارو، مریض را شفا نمی‌دهد بلکه نحوه استفاده از دارو است که موجب شفای مریض می‌شود.» وی تأکید می‌کند که مدل این برنامه یک شیوه عملیاتی و اجرایی است و امکان‌پذیری اجرای آن وجود دارد و معتقد است: «مسئولان فرهنگی و مدیران شهری نیز باید عزم و اراده اجرای این برنامه‌ها را داشته باشند چرا که

اولویت‌بندی مولفه‌های نقشه فرهنگی شهر اصفهان با توجه به شرایط فعلی فرهنگ در راستای هم‌افزایی میان دستگاه‌ها و همچنین ارتقا و وضعیت فرهنگی جامعه، طراحی شده است. علی‌ماهر نقش که در سوابق کاری خود مسئولیت قرارگاه فرهنگی استان را در کارنامه دارد در تدوین این پروژه به عنوان ناظر حضور داشته تا تجربیات این طرح که به نوعی بر گرفته از همین پروژه در قرارگاه فرهنگی استان بوده را اجرایی کند. درباره طراحی این پروژه می‌گوید: «اولویت‌بندی مولفه‌های نقشه فرهنگی شهر، با توجه به احساس نیازی که نسبت به یک برنامه دقیق، جامع و عملیاتی که به صورت علمی بتواند به ارتقا شرایط فرهنگی در شهر بپردازد وجود داشته در معاونت فرهنگی شهرداری اصفهان تدوین شد.» ماهر نقش پیرامون تأثیر این اولویت‌بندی در فرهنگ شهر اصفهان عنوان داشت: «این سندی می‌تواند تأثیرات خوبی برای فرهنگ شهر به همراه داشته باشد و البته باید به این موضوع نیز توجه داشت که اثرگذاری در حوزه فرهنگ نیاز به زمان داشته و امری زمانبر

این سند یک مسئولیت بین‌سازمانی و بین‌دستگاهی بوده و برای اجرا شدن آن عزم و اراده دسته جمعی نیاز است؛ مبنای این مدل در گذشته مورد آزمون قرار گرفته و از همین رو باید توجه داشت که این نظام، یک نظام عملیاتی و اجرایی است.» با توجه به اینکه این سند یک نظام میان دستگاه‌ها و سازمان‌های مختلف است، روند توجیه ساختن مدیران سایر نهادها برای اجرای آن، یک پرسه دقیق و قابل توجه است. ماهر نقش درباره روند این پرسه تأکید می‌کند: «با توجه به ضرورت اطلاع‌رسانی بین دستگاه‌ها و توجیه مدیران سازمان‌های مختلف، جلسات تبیینی در راستای آشنایی با این سند برگزار می‌شود همچنین از چندی پیش در راستای اطلاع‌رسانی در این زمینه، مقالاتی منتشر شده که می‌تواند به آشناساختن مدیران با این سند کمک کند.»

معاون فرهنگی اجتماعی شهردار اصفهان تاکید کرد

افزایش اثرگذاری فعالیت‌های فرهنگی مهم‌ترین دستاورد تدوین اولویت‌بندی مولفه‌های فرهنگی شهر

این زمینه را متمرکز شدن دستگاه‌های فرهنگی بر مولفه‌های با اولویت دانست و افزود: تمرکز بر روی مولفه‌های مهم، اثرگذاری فرهنگی را بالا می‌برد. بر روی خاطر نشان کرد: تدوین نهایی این سند خود می‌تواند به مرزی برای دستگاه‌های مختلف تبدیل شود که از تداخل‌های کاری و همچنین هدر رفتن انرژی و سرمایه جلوگیری کند.

قاسم‌زاده هم‌افزایی دستگاه‌های فرهنگی را از دیگر برکات تدوین و استخراج مولفه‌های اولویت‌دار سند فرهنگی شهر اصفهان عنوان و اظهار کرد: با اقدامات پیش‌بینی شده در این سند، میزان اثرگذاری اقدامات فرهنگی افزایش خواهد داشت.

وی خاطر نشان کرد: در واقع با استخراج این مولفه‌ها، برنامه‌ریزی، تخصیص بودجه و نظارت بر نحوه اجرا و نظارت بر حسن اجرای کار شفاف و هدمند شد.

معاون شهردار اصفهان با بیان اینکه با تدوین نهایی سند جامع فرهنگی شهر به دنبال افزایش کیفیت اقدامات و برنامه‌های فرهنگی شهر هستیم، افزود: یکی از نکات مهمی که ما در این مسیر، پیاده‌سازی این نقشه راه فرهنگی است. سبوی ادامه داد: دستگاه‌هایی مانند شورای اسلامی شهر باید بر حسن اجرای این سند جامع در آینده نظارت بیشتری داشته باشند. قاسم‌زاده با بیان اینکه سیستم نظارتی شهر یا همان شورای اسلامی شهر به صورت ویژه در تدوین این سند و چارچوب‌های آن همکاری دارد، اظهار داشت: در حال حاضر نحوه همکاری سیستم اجرایی با سیستم نظارتی بسیار خوب است. سبوی ابزار امیدواری کرد همدلی که بین شورای اسلامی شهر اصفهان و شهرداری در زمینه تدوین و اجرای این سند استفاده از فرصت‌های فرهنگی و همچنین انجام فعالیت‌های فرهنگی اثربخش و کارا در شهر را تسریع کند.

معاون فرهنگی اجتماعی شهردار اصفهان با بیان اینکه هر اقدام فرهنگی اثری متناسب با خود آن اقدام دارد، افزود: یکی از موانع استخراج مولفه‌های اولویت‌دار فرهنگی افزایش میزان اثرگذاری اقدامات فرهنگی در شهر است.

علی قاسم‌زاده اظهار کرد: از سال گذشته کار استخراج اولویت‌های نقشه فرهنگی اصفهان برای تدوین سند جامع فرهنگی شهر اصفهان به صورت جدی آغاز شد و تا به امروز نیز ادامه دارد.

وی با ابراز رضایت از نحوه و نظم برگزاری جلسات مربوط به کمیته نظارت بر تدوین سند جامع فرهنگی شهر گفت: با پژوهش‌های متعدد در گرایش‌های مختلف، نظرسنجی‌های مردمی، جلسات مکرر با نخبگان و فرهیختگان مولفه‌های اولویت‌دار نقشه فرهنگی شهر اصفهان شناسایی شد.

معاون فرهنگی اجتماعی شهردار اصفهان با بیان اینکه هر اقدام فرهنگی اثری متناسب با خود آن اقدام دارد، افزود: یکی از موانع استخراج مولفه‌های اولویت‌دار فرهنگی افزایش میزان اثرگذاری اقدامات فرهنگی در شهر است. وی تصریح کرد: اینکه گستردگی و محدوده تاثیر اقدامات فرهنگی تا چه میزان است، برای برنامه‌ریزی شهری حائز اهمیت است.

قاسم‌زاده از جمله محاسن تدوین مولفه‌های اولویت‌دار سند فرهنگی شهر اصفهان را افزایش بهره‌وری بخش فرهنگی شهر عنوان و بیان کرد: همانطور که مستحضرید دستگاه‌های زیادی متولی بحث‌های فرهنگ در شهر هستند و اقداماتی را متناسب با مأموریت‌های خود در شهر اجرا می‌کنند.

وی تصریح کرد: اولین حسن این سند ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های متولی فرهنگ در داخل شهرداری و همچنین تنظیم روابط و وظایف دیگر نهادهای فرهنگی شهر با شهرداری است. معاون فرهنگی اجتماعی شهردار اصفهان دومین مسئله مهم در

رئیس سازمان تبلیغات اسلامی اصفهان:

اولویت‌بندی مولفه‌های فرهنگی شهر بازدهی دستگاه‌های فرهنگی را بالا می‌برد

حجت‌الاسلام محمود فقیهی، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی استان اصفهان با اشاره به اینکه اولویت‌بندی مولفه‌های نقشه جامع فرهنگی شهر اصفهان به خوبی وضعیت فرهنگی شهر و حتی استان اصفهان را تجزیه و تحلیل کرده است، اظهار داشت: باید باور داشته باشیم که برنامه‌ریزی باید مبتنی بر اطلاعات دقیق باشد و از این رو اولویت‌بندی مولفه‌های فرهنگی شهر اصفهان می‌تواند اطلاعات فرهنگی را به خوبی در اختیار ارگان‌ها و سازمان‌های دولتی و همچنین سازمان‌های مردم‌نهاد قرار دهد.

وی با اشاره به تعدد دستگاه‌های مسئول و مراکز فرهنگی برای تصمیم‌گیری‌های فرهنگی شهر اصفهان ابراز داشت: در این اولویت‌بندی اطلاعات دقیق از تعداد مراکز فرهنگی و توزیع آن در شهر اصفهان در نقاط پرجمعیت و کم جمعیت درج شده است که بر اساس آن می‌توان تصمیم‌گیری‌های بهتری را در خصوص توزیع اعتبارات و مراکز فرهنگی

داشته باشیم. رئیس سازمان تبلیغات اسلامی استان اصفهان با بیان اینکه اولویت‌بندی مولفه‌های فرهنگی شهر اصفهان با استفاده از جمع‌آوری اطلاعات به صورت میدانی و علمی در خصوص معرفی نیازهای فرهنگی شهر و حتی استان اصفهان گام برداشته است، ادامه داد: با این اطلاعات دستگاه‌های مختلف می‌توانند برنامه جامع‌تری را سرلوحه فعالیت‌های خود قرار دهند.

وی جلوگیری از اقدامات موازی در حوزه فرهنگی را از دیگر مزیت‌های اولویت‌بندی مولفه‌های فرهنگی شهر اصفهان عنوان کرد و اظهار داشت: باید توجه داشته باشیم که نیاز فرهنگی در جامعه کنونی بسیار بالاست و هر آنچه که فعالیت در این راستا انجام شود باز هم جای کار زیادی باقی خواهد ماند. حجت‌الاسلام فقیهی با بیان اینکه اولویت‌بندی مولفه‌های فرهنگی شهر اصفهان بهره‌وری دستگاه‌های فرهنگی را به لحاظ اجرایی و برنامه‌ریزی صحیح بالا می‌برد، افزود: با تدوین و ابلاغ این سند هر دستگاهی نسبت به وظایف اصلی خود به دور از هر گونه اقدام تداخلی، موازی‌کاری و تقابلی اشراف پیدا کرده و بازدهی خوبی را خواهیم داشت.

وی با تاکید بر اینکه شهروندان اصفهان با تدوین کامل و اجرای این سند می‌توانند به صورت محسوس تغییرات خوبی را در حوزه فرهنگی شهر مشاهده کنند، اضافه کرد: با اولویت‌بندی فرهنگی شهر اصفهان، تمام شهروندان با توجه به تفکیک و پراکندگی جمعیت می‌توانند از امکانات و فضاهای فرهنگی به یک اندازه بهره‌مند شوند. رئیس سازمان تبلیغات اسلامی استان اصفهان در ادامه با اشاره به اقدامات سازنده معاونت فرهنگی شهرداری اصفهان در سطح شهر و افزایش رضایت شهروندان نسبت به این فعالیت‌ها اضافه کرد: با اجرای این سند فعالیت‌های این معاونت شهرداری نیز با انسجام بهتری انجام خواهد شد.

مدیرعامل سازمان فرهنگی تفریحی شهرداری اصفهان:

مردم، بهره‌بردار نهایی نقشه راه فرهنگی اصفهان هستند

مدیرعامل سازمان فرهنگی تفریحی شهرداری اصفهان گفت: نقشه راه فرهنگی که بخشی از پازل سند جامع فرهنگی است به تمامی بدنه مرتبط و غیر مرتبط به امور فرهنگی شهرداری ابلاغ می‌شود. علی‌اکبر بقایی با اشاره به تدوین اولویت‌بندی مولفه‌های فرهنگی شهر اصفهان اظهار کرد: در حال حاضر اولویت‌بندی معیارها و نقشه فرهنگی شهر که یکی از پازل‌های سند جامع فرهنگی است، آماده بهره‌برداری شده است. سبوی با بیان اینکه ضرورت وجود سند جامع فرهنگی بر هیچ‌کس پوشیده نیست، افزود: اکنون اولویت‌بندی‌ها و نقشه فرهنگی آماده رونمایی است که پس از آن به زیر مجموعه‌های مربوطه در شهرداری ارائه می‌شود.

مدیرعامل سازمان فرهنگی تفریحی شهرداری اصفهان تاکید کرد: این نقشه فرهنگی به این دلیل آماده شده که به تمامی حوزه‌ها و نقطه هدف شهرداری که اشتراکاتی در زمینه فرهنگی دارند، ارائه و نیز به تمامی بدنه شهرداری که عنوان فرهنگی را هم‌پدک نمی‌کنند، ابلاغ شود. سبوی ادامه داد: تمامی شهرداری‌های مناطق باید بر سر یک نقطه هدف فرهنگی هم‌گرایی داشته و در فاصله زمانی مشخص به مقصد برسند. بقایی گفت: البته عمل نکردن به این نقشه راه خللی به روند اداره سیستم فرهنگی وارد نمی‌کند اما بدنه شهرداری باید برای تحقق اهداف فرهنگی فعالیت کند. وی اضافه کرد: بهره‌بردار نهایی این نقشه راه مردم هستند و این در حالی است که در این پژوهش نظرات مولفه‌های فرهنگی و نمونه‌های فرهنگی و نیز نخبگان گرفته شده است.

نگاهی گذرابه تدوین اولویت‌بندی مولفه‌های فرهنگی شهر اصفهان ۲ سال در یک نگاه

پیمایش و سنتز مطالعات نظری و میدانی را در داشته‌است سبوی با بیان اینکه هدف مطالعات اسنادی و کتابخانه‌ای، ایجاد یک چهارچوب نظری قوی با استفاده از نظریات و تئوری‌ها و تجربیات مختلف بوده‌است، اظهار کرد: این مطالعات طی فرآیندی چهار مرحله‌ای است که پس از شناسایی مسائل و حوزه‌های تأثیرگذار، مولفه‌ها طبقه‌بندی شده و در نهایت در نشست‌های گروه نظرات و راهبری پروژه مورد بررسی و داور قرار گرفته‌است.

ابراهیمی اصل مهم در این مرحله را مشارکت فکری بخش‌های مختلف و خبرگان مدیریت شهری در تدوین مولفه‌ها عنوان کرد و افزود: برای تدوین این سند از صاحب‌نظران، اساتید متخصص در جامعه علمی و مدیران، دست‌اندرکاران و تهیه‌کنندگان برنامه‌های شهری کمک گرفته شده و نظرات آنها استخراج شده‌است. سبوی اضافه کرد: همچنین به منظور اولویت‌بندی مولفه‌های نقشه فرهنگی شهر و اطلاع از نظرات خبرگان در قالب پرسشنامه‌هایی تنظیم و در میان ۲۵۰ تن از نخبگان شهر توزیع شد و سپس هم‌زمان از آنها برای شرکت در نشست‌های تخصصی و گروه‌های متمرکز دعوت شد تا دیدگاه‌های خود را در خصوص مسائل شهر اصفهان بیان کنند که این نشست‌ها فرصت معتنمی برای رسانه‌ای شدن مولفه‌های نقشه فرهنگی شهر و طرح دیدگاه‌های نخبگان در رسانه‌ها بود.

مدیر مطالعات و پژوهش شهرداری اصفهان با بیان اینکه بر این اساس هشت نشست گروه متمرکز با حضور نزدیک به ۱۰۰ نفر از نخبگان، مدیران و صاحب‌نظران فرهنگ و سیاست‌گذاران، برنامه‌ریزان و مدیران شهری برگزار شد گفت: این نشست‌ها با موضوعات هویت و فرهنگ اسلامی، هویت و فرهنگ

ایرانی، هویت انقلابی، فرهنگ سیاسی و تعاملات جهانی، نهاد خانواده و جمعیت، اطلاعات، ارتباطات و رسانه، اخلاق و فرهنگ عمومی (اقتصادی)، اخلاق و فرهنگ عمومی (اجتماعی - فرهنگی) و نظام فرهنگی فراگیر و کام‌برد گزار شد.

وی گفت: در بخش شهروندی نیز از طریق پیمایش، چهار پرسشنامه طراحی و نمونه آماری ۲ هزار و ۳۰۰ نفر و در ۶ تیپ محلات اصفهان اجرا شد. ابراهیمی در پایان نتایج یافته‌ها و فواید مورد انتظار این سند استخراج مولفه‌های فرهنگی در حوزه‌های مختلف فرهنگ، مسائل و نیازمندی‌ها و تعیین اولویت‌های فرهنگی، تحلیل محتوای فعالیت‌های فرهنگی شهر و شناسایی آسیب‌هایی که در جهت‌گیری‌های خرد و کلان فعالیت‌های مذکور وجود دارد عنوان کرد.

کمیسیون فرهنگی اجتماعی شورای اسلامی با همکاری اساتید حوزه و دانشگاه در بهمن ماه ۹۲ طرح اولیه نقشه جامع فرهنگی شهر اصفهان را بر اساس سند بالادستی نقشه‌مهندسی فرهنگی کشور آغاز کرد که مرحله نخست این کار، اولویت‌بندی مولفه‌های نقشه فرهنگی

شهر اصفهان است. بر اساس این نیاز کمیسیون فرهنگی اجتماعی شورای اسلامی شهر با همکاری معاونت برنامه‌ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات، معاونت فرهنگی و اجتماعی و سازمان فرهنگی و تفریحی متولی تهیه این طرح شدند. پیشنهاد مطالعه این طرح در اردیبهشت‌ماه سال ۹۳ فرآخوان عمومی شد و در ارزیابی پیشنهادها توسط اعضای کارگروه نظارت و راهبری موسسه آرمان شهر اصفهان فردا انتخاب و قرارداد آن بسته شد. فرآیند انجام پروژه حدود یک سال به طول انجامید و در نهایت با تدوین مولفه‌ها، تحلیل و اولویت‌بندی آنها به پایان رسید.

سعید ابراهیمی مدیر مطالعات و پژوهش شهرداری اصفهان در مورد جزئیات طرح، برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری پروژه نقشه جامع فرهنگی شهر اصفهان با اشاره به اهداف این نقشه گفت: در این طرح مولفه‌های اصلی نقشه فرهنگی شهر اصفهان مبتنی بر نقشه‌مهندسی فرهنگی کشور استخراج شده و در ادامه طبقه‌بندی این مولفه‌ها و سپس تحلیل وضعیت موجود مولفه‌ها و تعیین و ارائه اولویت‌های فرهنگی شهر اصفهان مشخص شده‌است.

وی با اشاره به بررسی مبانی نظری و تجارب داخلی و خارجی، اصلاح، تکمیل و تلخیص مولفه‌های نهایی را شامل هویت اسلامی ایرانی و انقلابی، نهاد خانواده و جمعیت، سبک زندگی اسلامی - ایرانی، اخلاق و فرهنگ عمومی (فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی)، هنر، قدرت نرم، ارتباطات و رسانه، تعامل منطقه‌ای و جهانی، نظام فرهنگی فراگیر و کارآمد، محصولات و صنایع فرهنگی از ارائه خدمات این سند جامع فرهنگی بر شمرده‌مدیر مطالعات و پژوهش شهرداری اصفهان یکی از مهم‌ترین موارد این سند استفاده از دیدگاه‌ها و نظرات نخبگان فرهنگی و صاحب‌نظران فرهنگی شهر با رویکرد خیرگی بالا به پایین و استفاده از نظرات شهروندان در خصوص مولفه‌ها از منظر پایین به بالا عنوان و بیان کرد: این پژوهش بر اساس هدف کاربردی و از رویکرد ترکیبی (کمی و کیفی) و مجموعه‌ای از منابع اعم از مطالعات اسنادی و پیمایشی، داده‌ها و اطلاعات لازم تهیه شده و انجام مطالعات اسنادی و کتابخانه‌ای، بررسی تطبیقی اسناد بالادستی و مطالعات پیشین، نشست‌های متمرکز و مصاحبه‌های مساله‌محور،

اولویت‌بندی مولفه‌های فرهنگی ابزاری برای خدمات بهتر برای شهروندان

در میان نخبگان شهر توزیع شد هم‌زمان از آنها برای شرکت در نشست‌های تخصصی و گروه‌های متمرکز دعوت شد تا دیدگاه‌های خود را در خصوص مسایل شهر اصفهان بیان کنند. این نشست‌ها فرصت معتنمی برای رسانه‌ای شدن مولفه‌های نقشه فرهنگی شهر و طرح دیدگاه‌های نخبگان در رسانه‌ها بود. همچنین از مسایل شناسایی شده و دیگر داده‌های حاصل از قسمت‌های پیمایش پژوهش، پرسشنامه‌هایی طراحی و پیمایشی در یک نمونه آماری و در انواع تیپ بندی شده محلات اصفهان اجرا شد.

لازم بود گزارش‌های دوره‌ای از نتایج سنجش و اولویت‌بندی مولفه‌ها در نمونه‌های آماری مدیران و کارشناسان مدیریت شهری، شهروندان انواع محلات شهری و نخبگان فرهنگی شهر تهیه و به نشست‌های راهبری و کارشناسی ارائه شود تا فرآیندهای رفت و برگشتی تحقیق به‌غنی محتوایی افزاید.

در پایان نیز با نگاه جامع‌نگر و بر اساس اصول نظری، معیارهای تحلیلی و مدل عملیاتی؛ اولین سطح از مولفه‌های اولویت‌دار نقشه فرهنگی شهر شامل؛ فرهنگ شهروندی، سلامت اجتماعی و اخلاق اداری مفهوم‌سازی و معرفی شدند.

با انجام این مطالعه، مولفه‌های اولویت‌دار از نگاه شهروندان و نخبگان نیز ارائه شدند. بر این اساس علاوه بر اولویت‌های نام‌آشنایی همچون فرهنگ شهروندی، تفریح، ورزش، کتابخوانی و... زیرمولفه‌های جدیدی نظیر مسئولیت‌پذیری، سیاست‌گذاری، رضایت‌مندی و... به ادبیات برنامه‌ریزان فرهنگی شهرداری وارد خواهد شد. امید است عملیاتی شدن مجموعه این مولفه‌ها همراه با تلاش مضاعف پرسنل خدوم شهرداری؛ همدلی و هم‌زمانی بیشتر بین مردم و مدیریت شهری و کاهش دیوار بی‌اعتمادی بین آنان را موجب شود و گام‌های مؤثرتری برای مشارکت، انسجام و همبستگی در مجموعه‌سازمانی نیز به‌وجود آورد.

محمدآذراتی

فرهنگی فراگیر و کارآمد محصولات و صنایع فرهنگی) معرفی شدند. البته لازم بود به سبب سبک‌های مشابه مبانی نظری و تجارب داخلی و خارجی بررسی می‌شد و همچنین مولفه‌های اولیه با توجه به مأموریت و منابع نهاد و دستگاه مربوطه و مولفه‌های فرهنگی شهر هدف کمی اصلاح، تکمیل و تلخیص می‌گشت. این نکته را باید اشاره کنم که در مراحل مطالعه؛ اطلاعات حاصل از بررسی اسناد بالادستی و مطالعات پیشین، طی فرآیندی ۴ مرحله‌ای بررسی و در نشست‌های گروه راهبری پروژه دوری گردید به همین منظور و با رویکرد بالا به پایین به مرور این اسناد پرداخته شد و مسائل شناسایی شده در حوزه تأثیرگذار طبقه‌بندی گردید.

با صورت‌بندی مفاهیم و عناصر بنیادین، به استخراج مولفه‌های اولیه مفهومی و محتوایی نقشه فرهنگی شهر اصفهان اقدام شد و پس از آن مولفه‌های بخشی نیز تعیین گردید. اصل مهم در این مرحله مشارکت فکری بخش‌های مختلف مدیریت شهری و استفاده از اسناد استراتژیک مدیریت شهری در تدوین مولفه‌ها بود.

بر اساس رویکردی که این مطالعه داشت برای تدوین مولفه‌های اولویت‌دار نقشه فرهنگی شهر، ترکیبی از مطالعات کیفی، مدل‌های سلسله‌مراتبی و پیمایش، داده‌های تحقیق جمع‌آوری و نتایج با روش چندضلعی یا مثلث‌سازی ترکیب و نتایج به صورت شهری و محله‌ای جمع‌بندی شد.

برای شناسایی بیشتر مولفه‌های مفهومی و محتوایی؛ به دفعات از صاحب‌نظران، اساتید متخصص در جامعه علمی و مدیران، دست‌اندرکاران و تهیه‌کنندگان برنامه‌های مدیریت شهری نظرخواهی شد و از نظرات استخراج شده آنان، در تعیین مسایل و شاخص‌ها و تحلیل ابعاد و تعریف متغیرهای اصلی تحقیق و... بهره‌گیری به عمل آمد.

اما به منظور اولویت‌بندی مولفه‌های نقشه فرهنگی شهر، اطلاعات حاص از مرحله پیشین در قالب پرسشنامه‌هایی تنظیم

اسلامی شهر، با تشکیل کمیته‌ای از اساتید دانشگاه صاحب‌نظران و کارشناسان مدیریت شهری درصد تهیه آن برآمد هم‌زمان با نشست‌های این کمیته نقشه‌مهندسی فرهنگی کشور ابلاغ شد و لذا برای ممانعت از موازی‌کاری، تصمیم گرفته می‌شود از مولفه‌های این سند برای تدوین نقشه فرهنگی شهر اصفهان استفاده شود.

همچنان که در نقشه مهندسی فرهنگی کشور نیز تأکید شده است آن را می‌توان متناسب با مقتضیات فرهنگی اجتماعی هر منطقه و شهر و در راستای اهداف و وظایف هر نهاد انطباق داد تا از بیشترین کارایی و اثربخشی برخوردار باشد و البته این امر به مراتب در کلانشهرها و از آن جمله شهر اصفهان به‌عنوان پایتخت فرهنگ و تمدن ایران اسلامی به‌دقت بیشتری نیازمند بود.

این تلاش‌ها به طراحی و تصویب طرح مطالعاتی «اولویت‌بندی مولفه‌های نقشه فرهنگی شهر اصفهان» به عنوان فاز دوم از فرآیندی برای تدوین نقشه جامع فرهنگی شهر اصفهان در کمیسیون فرهنگی اجتماعی و ورزشی شورای اسلامی شهر اصفهان منجر شد.

در طرح جدید قرار بر این شد که اول مولفه‌های اصلی نقشه فرهنگی شهر اصفهان از نقشه مهندسی فرهنگی کشور استخراج شود. در مرحله دوم اولویت‌های فرهنگی شهر اصفهان تعیین و ارائه گردد و در آخر نیز وضعیت موجود مولفه‌های فرهنگی شناسایی و تحلیل شود.

در نشست‌های متعدد گروه راهبری پروژه و با «رویکرد یادگیری»، داده‌های حاصل از نقشه مهندسی فرهنگی کشور دقیق‌سازی شد و مولفه‌های اصلی و زیرمولفه‌های فرهنگی شهر تدوین شدند. بر این اساس مولفه‌های اصلی شهر شامل هویت اسلامی ایرانی و انقلابی، نهاد خانواده و جمعیت، سبک زندگی اسلامی - ایرانی، اخلاق و فرهنگ عمومی (فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی)، هنر، قدرت نرم، ارتباطات و رسانه، تعامل منطقه‌ای و جهانی، نظام

چند سالی است که دیگر شهروندان، مدیریت شهری را تنها با شاخصه‌های فیزیکی و کالبدی نظیر تراکم، ساخت‌وساز، کثرت جمعیت، نظافت معیار و... نمی‌شناسند و بر همین اساس شهرداری دیگر صرفاً سازمانی خدماتی به حساب نمی‌آید. به عبارت دیگر، این امروزها مدیریت شهری، به مولفه‌های اجتماعی و فرهنگی نیز نیم‌نگاهی دارد.

مولفه‌های فرهنگی و اجتماعی در شهرداری‌ها موردی همچون سبک زندگی، کثرت و تنوع شبکه‌های ارتباطی اجتماعی، نوع و میزان مصرف و ارتقای سطح فرهنگ شهروندی است.

از این رو مسیر دستیابی به افق‌های ارتقای کیفیت زندگی، کالبد و سیمای شهری مناسب برای رشد و تعالی محلات، فرصت‌های کافی برای تعاون و همکاری جمعی، محیط زیست مناسب و عاری از آلودگی‌ها و خطرات، کیفی‌سازی روابط اجتماعی، قرار دادن انسان به‌عنوان محور هرگونه پیشرفت و توسعه و در نهایت جلب حس اعتماد، تعلق و مشارکت آنان برای زندگی شهری راحت‌تر فراهم می‌شود.

بنابراین پرداختن به مقولات فرهنگی و اجتماعی به‌مثابه ابزاری در جهت ارائه خدمات با کیفیت‌تر به شهروندان تلقی می‌شود و به این منظور وجود برنامه نقشه فرهنگی اجتماعی شهر اجتناب‌ناپذیر است.

اما نقشه فرهنگی اجتماعی شهر، برنامه‌ای است برای این که بتواند تعاملات درون سازمانی مجموعه مدیریت شهری را در حوزه مسایل فرهنگی و اجتماعی و حتی ارائه خدمات دیگر به شهروندان شکل دهد. می‌توان از این نقشه به عنوان یک برنامه هماهنگ یا یک تفاهم همکاری بین حوزه اجتماعی و فرهنگی شهرداری و دیگر سازمان‌های این نهاد اجتماعی یا حتی ارگان‌های دستگاه‌های دیگر یاد کرد.

تهیه نقشه فرهنگی شهر اصفهان اماد بر برنامه اصفهان ۹۵ مورد تأکید بود و بر اساس آن، کمیسیون فرهنگی چهارمین دوره شورای